

Arbetsordning för inrättande och avveckling av huvudområde

Fastställd av Utbildnings- och forskningsnämnden
2010-05-05
Reviderad
2011-02-23
Dnr 2011/176

Innehåll

Huvudområden	3
Examensrättsutskottet.....	3
Grundläggande krav för examensrätt enligt HF, bilaga 2.	3
Riktlinjer för inrättande av huvudområde	4
Disposition av ansökan om inrättande av huvudområde i generell kandidatexamen samt magisterexamen.....	5
Avveckling av huvudområden	6
Processbeskrivning vid beredning av examensrättsansökningar	7
<i>Kandidatexamen samt examensrätt vilket måste sökas hos Högskoleverket</i>	7
<i>Magisterexamen</i>	7
<i>Masterexamen</i>	8

Huvudområden

Sedan 1 juli 2007 används termen huvudområde i stället för huvudämne för att beskriva de fördjupade studierna som studenten bedriver. För samtliga generella och konstnärliga examina, utom högskoleexamen, krävs poängsatt successiv fördjupning inom huvudområdet.

Ett huvudområde är ett avgränsat kunskapsområde och kan bestå av ett eller flera ämnen. Generellt gäller att huvudområdet ska kunna beskrivas som ett kunskapsområde med egen benämning.¹

Utbildnings- och forskningsnämnden vid Högskolan i Gävle ska tillse att huvudområden som inrättas är vetenskapligt accepterade vad avser innehåll och nivå. Rektor inrättar huvudområde vid Högskolan i Gävle efter rekommendation från utbildnings- och forskningsnämnden.

Examensrättsutskottet

Utbildnings- och forskningsnämnden utser tre ledamöter till examensrättsutskottet efter hörande av akademicheferna samt beslutar om utskottets uppgifter. Utskottets ordförande utses av nämnden. Gefle studentkår har att utse en representant till examensrättsutskottet.

Examensrättsutskottet bereder underlag vad gäller inrättande av huvudområde samt examensrättsfrågor till utbildnings- och forskningsnämnden.

Examensrättsutskottet ska verka för att varje ansökan om examensrätt från Högskolan i Gävle håller god kvalitet och följer nämndens riktlinjer.

Examensrättsutskottet kan adjungera ledamöter.

Grundläggande krav för examensrätt enligt HF, bilaga 2.

Kandidatexamen

För att erhålla en kandidatexamen skall studenten fullgjort kursfordringar om 180 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer, varav minst 90 högskolepoäng med successiv fördjupning inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen.

Magisterexamen²

För att erhålla en magisterexamen skall studenten fullgjort kursfordringar om 60 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer, varav minst 30 högskolepoäng med fördjupning inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen.

Masterexamen³

För att erhålla masterexamen skall studenten fullgjort kursfordringar om 120 högskolepoäng med viss inriktning som varje högskola själv bestämmer, varav minst 60 högskolepoäng med fördjupning inom det huvudsakliga området (huvudområdet) för utbildningen.

¹ Begreppet huvudområde har ersatt det tidigare begreppet huvudämne, se vidare Bolognaprocessen - policy för anpassning av Högskolans utbildning till Bolognadeklarationen 1999, Dnr 10-1580/08

² Lokal examensordning kan komma att påverka kraven.

³ Lokal examensordning kan komma att påverka kraven.

Riktlinjer för inrättande av huvudområde

	<i>Kandidatexamen</i>	<i>Magisterexamen</i>	<i>Masterexamen</i>
Dokumentation av huvudområdet	Bredd och djup ska beskrivas samt hur länge kurser har givits inom området.	Bredd och djup ska beskrivas samt koppling till forskningsområdet. Beskrivning av hur magisternivån innebär en fördjupning i förhållandet till kandidatutbildningen. ⁴	Bredd och djup av huvudområdet samt koppling till forskningsområdet ska beskrivas. Beskrivning av hur masternivån innebär en fördjupning i förhållandet till kandidatutbildningen. Minst 90 högskolepoäng på avancerad nivå.
Lärarkapacitet och lärarkompetens	Två disputerade lärare inom området för ansökan. Antalet tillsvidareanställda lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning.	Tre disputerade lärare, varav en docentkompetent, som kan handleda magisterarbete samt i övrigt lärare som kan stödja området.	Tre disputerade lärare, varav minst två docentkompetenta, som kan handleda masterarbeten samt i övrigt lärare som kan stödja området.
Forskning	Forskningsanknytning ska beskrivas.	Forskning inom området ska finnas och beskrivas samt hur forskningen kopplas till utbildningen.	Forskning och forskningsmiljö inom området för ansökan ska finnas och beskrivas samt hur forskningen kopplas till utbildningen.
Doktorander	Krävs ej	Krävs ej	Doktorander ska finnas inom området för ansökan.
Krav på tidigare examensrätt	Nej	Kandidatexamen eller motsvarande under minst 1 år om inte särskilda skäl föreligger.	Kandidatexamen eller motsvarande under minst 1 år om inte särskilda skäl föreligger.

Om ett huvudområde som önskas inrättas redan finns inrättat i en högre examen sker detta genom ett förenklat förfarande. Akademichefen anmäler ärendet till UFK som bereder underlag inför beslut av rektor. Rektors beslut anmäls till nämnden.

⁴ Enligt HF 7 kap. § 39 krävs det 60 högskolepoäng på avancerad nivå för fortsatta studier på forskarnivå.

Disposition av ansökan om inrättande av huvudområde i generell kandidatexamen samt magisternexamen

Förslag på inrättande av huvudområde i generell examen vid Högskolan i Gävle skall inlämnas till examensrättsutskottet via Utbildnings- och forskningskansliet (UFK) av berörd akademichef efter hörande av berört akademiråd. I ansökan skall det framgå på vilken examensnivå huvudområdet skall inrättas och huruvida de av nämnden fastställda riktlinjerna är uppfyllda.

1. Dokumentation av huvudområdet.
 - Beskrivning av huvudområdet samt dess bredd och djup.
 - Fastställda kursplaner för kurser i huvudområdet samt en beskrivning av hur länge dessa kurser givits. Om kurser inom ett huvudområde även tillhör ett annat huvudområde skall detta anges.
 - Antal studenter inom huvudområdet.
2. Lärarkompetens
 - Förteckning över vilken lärarkompetens som berörda ämnesavdelningar har samt om antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning.
 - Beskrivning av lärarnas vetenskapliga, konstnärliga, pedagogiska och annan nödvändig kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen.
 - Beskrivning av lärarnas reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning/eget konstnärligt utvecklingsarbete.
 - Lista på publikationer inom relevant område.
3. Utbildningsmiljö
 - En beskrivning av de lokala förhållandena vid HiG vad avser huvudområdet och dess förhållande till övriga närstående ämnen och/eller huvudområden.
 - En beskrivning av hur utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt.
 - En beskrivning av hur studenter kommer att få del av forskningsmiljön.
4. Infrastruktur
 - Beskrivning av studenternas tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.
5. Utbildningens utformning

Undervisning, kurslitteratur och examination

 - Tydlig beskrivning av utbildningens utformning och progression.
 - Beskrivning av hur undervisning, kurslitteratur/annat lärandematerial och examination kommer att vara utformade så att forskningsanknytning och progression säkras.
 - En redovisning av några andra lärosäten där studenter med examen från HiG i huvudområdet kan studera vidare på en högre nivå.
 - Beskrivning av hur examensmålen säkras.

Utbildningens resultat

- Krav skall finnas dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier eller liknande, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination.

Styrdokument

- Kursplanerna innehåller mål (förväntade studieresultat) som utarbetats i enlighet med examensordningen.
- Förslag på utbildningsplan om ansökan avser huvudområde inom ett utbildningsprogram.

Avveckling av huvudområden

Utbildnings- och forskningsnämnden ansvarar för huvudområdenas vetenskapliga kvalitet. Om nämnden finner brister ska berörd akademi informeras om dessa och ges tid att lämna kompletterande upplysningar. Om brister kvarstår beslutar nämnden om rekommendation till rektor om avvecklande. Det åligger akademichefen att meddela nämnden om den pedagogiska eller vetenskapliga kompetensen försvagas eller vid andra förändringar som kan påverka huvudområdets vetenskapliga kvalitet i negativ riktning.

Ett huvudområde kan avvecklas på grund av bristande pedagogisk eller vetenskaplig kompetens eller brist på forskningsanknytning. Avveckling kan även ske vid avsaknad av studenter.

I avvecklingsbeslutet ska anges om andra utbildningar kan komma att beröras samt hur möjligheterna att i efterhand ansöka om examen i huvudområdet påverkas.

Examensrättsutskottet är beredande i fråga om avveckling av huvudområde.

Processbeskrivning vid beredning av examensrättsansökningar

Ansökan förhandsgranskas av Utbildnings- och forskningskansliet (UFK) för att tillse att den är fullständig enligt de gällande riktlinjerna. Ansökan som ej bedöms vara fullständig återremitteras snarast för kompletteringar. Ingen formell hantering av ansökan sker i examensrättsutskottet förrän den bedöms vara fullständig.

Från den tidpunkt då examensrättsutskottet erhåller den fullständiga och diarieförda ansökan från UFK är handläggningstiden ca 4 veckor. I de fall externa sakkunniga ska anlitas blir handläggningstiden betydligt längre, ca 3 månader (inklusive platsbesök).

Examensrättsutskottet lämnar efter handläggningen underlag till nämnden för beslut.

Kandidatexamen samt examensrätt vilket måste sökas hos Höskoleverket

1. Akademichefen är huvudansvarig för ansökan både vad gäller utformning och innehåll efter hörande av berört akademiråd.
2. Ansökan utformas enligt gällande instruktioner och riktlinjer.
3. Examensrättsutskottet granskar ansökningens kvalitet och utformning och lämnar förslag till beslut till utbildnings- och forskningsnämnden.
4. Nämnden har sedan att besluta om rekommendation till rektor.
5. Akademin ansvarar för planering och arrangemang vid ev. platsbesök av HSV.

Magisterexamen

1. Akademichefen är huvudansvarig för ansökan både vad gäller utformning och innehåll efter hörande av berört akademiråd.
2. Ansökan utformas enligt gällande instruktion och riktlinjer.
3. Förslag på tre sakkunniga som muntligen förklarat sig villiga att utföra granskningsuppdraget lämnas till examensrättsutskottet, via utbildnings- och forskningskansliet, av akademichefen i samband med inlämnandet av ansökan. Examensrättsutskottet beslutar att utse två av de föreslagna sakkunniga, som bedöms icke vara jäviga, som externa granskare. Frågan om jäv vilar tyngs på de sakkunnigas eget ansvar. Uppkommer en fråga om jäv ska examensrättsutskottet utreda jävsfrågan.
4. Examensrättsutskottet granskar kvalitet och utformning och godkänner ansökan för utskick till sakkunniga. Ansökan kan skickas tillbaka till akademichefen för eventuella kompletteringar och ändringar.
5. Godkänd ansökan inlämnas till registrator. Examensrättsutskottets ordförande ombesörjer utskick till sakkunniga samt informerar dessa om villkoren för granskningsförfarandet. Granskningen skall, om inte annat avtalas, vara slutförd inom två månader.

6. Inom en tvåmånadersperiod, om inte annat avtalats, bör de sakkunniga ha gjort ett platsbesök på Högskolan i Gävle för att förstärka underlaget i bedömningen. Vid platsbesöken träffar de sakkunniga företrädare för utbildningen, det vill säga akademiledning eller motsvarande, rektor, nämndordförande, lärare, övrig personal, studenter och i förekommande fall doktorander. Akademichefen ansvarar för och organiserar de sakkunnigas platsbesök.
7. Utbildnings- och forskningsnämnden beaktar de sakkunnigas slutliga utlåtanden och det beslutsunderlag/förslag till beslut som examensrättsutskottet sammanställt, samt beslutar om en rekommendation till rektor.
8. Det sammanlagda beslutsunderlaget i ärendet föredras för rektor av examensrättsutskottets ordförande.
9. Rektor beslutar i ärendet.
10. Ersättning till sakkunniga utbetalas av berörd akademi.

Masterexamen

1. De intressenter som vill anordna masterutbildning skickar ett gemensamt utkast till ansökan, vilket ska följa Högskoleverkets anvisningar⁵, till examensrättsutskottet via UFK. Förslaget ska stödjas av berörda akademichefer.
2. Examensrättsutskottet bereder ansökan inför beslut av utbildnings- och forskningsnämnden som gör en strategisk bedömning med utgångspunkt från högskolans forsknings- och utbildningsstrategi.
3. Om nämnden finner att ansökan ligger inom högskolans forsknings- och utbildningsstrategi lämnas ärendet över till examensrättsutskottet som granskar ansökan utifrån Högskoleverkets anvisningar. Om utskottet finner att ansökan behöver kompletteras skickas den tillbaka till berörda akademichefer för eventuella kompletteringar och ändringar.
4. Utbildnings- och forskningsnämnden fattar slutligt beslut om ansökan och rekommendation till rektor att besluta om ansökan om prövning av examensrätt. Om Högskolan innehar rätten att inrätta examen på masternivå blir nämndens beslut en rekommendation till rektor.

⁵ Högskoleverkets anvisningar finns på www.hsv.se